

Paggamit ng *Graphic Organizer* sa paglinang sa analitikal na pag-unawa ng sanaysay sa Filipino 8

Gumapac, Zeny ✉

Cebu Technological University-Main Campus, Philippines (gzeny123@gmail.com)

Received: 11 September 2026

Available Online: 2 October 2026

Revised: 28 September 2026

DOI: 10.5861/ijrse.2026.26415

Accepted: 1 October 2026

ISSN: 2243-7703

Online ISSN: 2243-7711

OPEN ACCESS

Abstract

Nilayon ng pag-aaral na ito na masuri ang pagganap ng mga mag-aaral sa paggamit ng *graphic organizer* bilang estratehikong interbensyon sa paglinang sa analitikal na pag-unawa ng sanaysay sa Filipino 8 sa Sevilla National High School sa taong panuruan 2026-2027, bilang tugon sa napansing kahinaan ng mga mag-aaral sa malalim na pag-unawa, sa kabila ng kanilang kakayahang bumasa. Gumamit ng *quasi-experimental one-group pretest-posttest design* na nilahukan ng dalawampu't walong (28) mag-aaral na pinili gamit ang *purposive sampling*. Sinukat ang antas ng pagkatuto ng mga respondante bago at pagkatapos gamitin ang *graphic organizer*, ang makabuluhang pagkakaiba ng pauna at panghuling pagganap, at ang saloobin ng mga mag-aaral sa paggamit ng interbensyon, gamit ang test at sarbey kwestyuner. Ipinakita ng mga resulta na ang paunang pagganap ng mga mag-aaral gamit ang tradisyonal na pagtuturo ay nasa *Katamtamang Pagkatuto*, na umangat sa antas na *Patungo sa Pagkatuto* matapos gamitin ang *graphic organizer*. Pinatunayan ng *paired-samples t-test* na may makabuluhang pagkakaiba sa pauna at panghuling pagganap ($p < .001$) sa tatlong kompetensiyang sinuri, dahilan upang tanggihan ang *null hypothesis*. Nagpakita rin ang mga mag-aaral ng lubos na positibong saloobin sa estratehiya. Batay sa mga natuklasang ito, napatunayang epektibo ang *graphic organizer* sa paglinang sa analitikal na pag-unawa ng mga mag-aaral, kung kaya't nararapat itong isaalang-alang bilang mahalagang bahagi ng estratehiya sa pagtuturo ng sanaysay sa Filipino. Iminungkahing gamitin ang nabuong awtput ng pag-aaral na *Pinagyamang Hulwarang Aralin* bilang gabay ng mga guro sa pagtuturo ng sanaysay.

Keywords: graphic organizer, paglinang, analitikal na pag-unawa, sanaysay, Filipino 8

Paggamit ng *Graphic Organizer* sa paglinang sa analitikal na pag-unawa ng sanaysay sa Filipino 8

1. Panimula

Ang pagbasa ay susi sa pag-unawa. Ito ay isa sa mga pangunahing kasanayan na kailangan ng bawat tao upang makakalap ng impormasyon at kaalaman. Gayunpaman, hindi sapat ang pagbabasa kung ito ay walang kasamang pag-unawa. Sa katunayan, ano nga ba ang saysay ng pagbabasa kung walang pag-unawa? Ibig sabihin, ang dalawang elemento na ito ay magkaagapay upang maging makabuluhan ang anumang gawain ng pagbabasa. Dahil dito, masasabi na ang pag-unawa ay mahalaga upang makuha ang ideya ng binabasa, at kung wala ito, hindi magiging matagumpay ang pagbabasa. Ayon pa, ang tunay na layunin ng pagbabasa ay ang pag-unawa sa kahulugan at mensahe ng teksto (Kendeou, Papadopoulos & Spanoudis, 2015; Reading Rockets, w.p.) Sa madaling salita, ang pagbabasa nang walang pag-unawa ay hindi maituturing na tunay na pagbasa (Gumapac, et al., 2025) sapagkat, ang isang mahusay na mambabasa ay aktibong kasangkot sa teksto upang maging makabuluhan ang proseso ng pagkatuto (Brandon, 2021; Teele, 2004). Samakatuwid, ang pag-unawa ay hindi lamang akademikong pangangailangan kundi isang mahalagang kasanayan sa pagharap sa mga hamon ng mas malawak na mundo.

Sa kabila ng kahalagahan nito, may mga ulat na ang mga mag-aaral sa Pilipinas ay nagpakita ng nakababahalang kahinaan sa iba't ibang pagsusuri (Senate of the Philippines, 2023) dulot ng mga puwang sa pag-unawa sa binasa ng mga mag-aaral (DepEd Memorandum No. 173, s. 2019). Batay sa ulat ng World Bank (2024), ang bansa ay nakararanas ng “*learning poverty*” kung saan 91% ng mga batang Pilipino sa huling baitang ng primarya ay hindi bihasa sa pagbasa at nahihirapang unawain ang angkop na teksto. Sinuportaan ito ng resulta ng *Programme for International Student Assessment* (PISA, 2022), kung saan ang Pilipinas ay pumuwesto sa ikaapat na pinakamababa sa animnapu't apat na bansa pagdating sa malikhaing pag-iisip (OECD, 2023; Chi, 2024). Sa katunayan, ang suliraning ito ay makikita rin sa *Philippine Informal Reading Inventory* (Phil-IRI), na nagpapakita na maraming mag-aaral sa sekondarya ang nananatili sa “*frustration level*” (Gumapac, et al., 2025).

Sa lokal na antas, ang suliraning ito ay malinaw na masasalamain sa Sevilla National High School. Batay sa *Phil-IRI Group Screening Test* (GST) noong 2025, ang mga mag-aaral sa Filipino 8 ay nakapagtala ng pinakamababang porsyento ng pasadong marka, dahilan upang sila ang maging pangunahing pokus ng *Academic Recovery and Accessible Learning* (ARAL) Program at *Continuous Improvement Project* (CIP) ng paaralan. Bilang guro sa naturang baitang, naobserbahan ng mananaliksik na bagaman marunong bumasa ang mga mag-aaral (*decoding*), salat naman sila sa malalim na komprehensyon. Ito ay nagpahiwatig ng pangangailangan ng estratehiya na makatutulong sa kanila para mas mapadali ang kognitibong pag-unawa ng mga masalimuot na konsepto.

Bilang tugon sa hamong ito, gagawing tuon ng mananaliksik ang paggamit ng “*Graphic Organizer*” bilang estratehikong interbensyon. Ang mga *graphic organizer* ay mga biswal na representasyon tulad ng dayagram at tsart na tumutulong sa mga mag-aaral na himay-himayin ang masalimuot na ideya tungo sa mas simpleng ilustrasyon na madaling maunawaan at matatandaan (Astuti, 2020). Ayon sa mga pag-aaral nina Montecino, Colcol, at Balutos (2024), ang kagamitang ito ay epektibo sa pagpapahusay ng analitikal na kakayahan at pagganap ng mga mag-aaral sa pagbasa. Sa pamamagitan ng pagbibigay ng malinaw na istruktura, nagiging mas madali para sa mga mag-aaral na iorganisa ang kanilang kaisipan.

Sa kabuoan, maliwanag na ang mga mag-aaral sa ikawalong baitang ng Sevilla National High School ay nangangailangan ng agarang interbensyon upang mapabuti ang kanilang analitikal na pag-unawa sa pagbasa. Dahil dito, nais ng mananaliksik na linangin ang analitikal na pag-unawa sa mga sanaysay sa Filipino 8 gamit ang *graphic organizer*. Naniniwala ang mananaliksik na sa pamamagitan ng sistematikong paggamit ng estratehiyang ito, makabubuo ng isang pinagyamang hulwarang aralin na magsisilbing gabay upang mapaunlad ang proseso ng pagtuturo at pagkatuto sa paaralan.

Layunin ng Pag-aaral - Nilayon ng pag-aaral na ito na masuri ang pagganap ng mga mag-aaral sa paggamit ng *Graphic Organizer* sa paglinang sa analitikal na pag-unawa ng sanaysay sa Filipino 8 sa Sevilla National High School sa Taong Panuruan 2026-2027. Tiyakang sinagot nito kung ano ang paunang pagganap ng mga respondenteng mag-aaral sa Filipino 8 sa analitikal na pag-unawa ng sanaysay gamit ang tradisyonal na pagtuturo, gayundin ang panghuling pagganap ng mga respondenteng mag-aaral matapos gamitin ang *graphic organizer*, batay sa mga kompetensiyang: (1) Nasusuri ang mahahalagang kaisipan batay sa konteksto ng panahon, lunan, at may-akda; (2) Nasusuri ang mga elementong panlingguwistika gaya ng anyo, damdamin, himig, at wika; at (3) Nasusuri ang mga kultural na elemento tulad ng simbolo, wika, norms, pagpapahalaga, at arketipo. Mula rito, sinuri kung may makabuluhang pagkakaiba sa pauna at panghuling pagganap ng mga respondenteng mag-aaral sa analitikal na pag-unawa ng sanaysay bago at pagkatapos gamitin ang *graphic organizer*. Dagdag pa, sinuri rin ang saloobin ng mga respondenteng mag-aaral sa paggamit ng *graphic organizer*. Nilayon din ng pag-aaral na makabuo ng pinagyamang hulwarang aralin sa pag-unawa ng sanaysay sa Filipino 8.

Saklaw at Limitasyon sa Pag-aaral - Ang pag-aaral na ito ay nakatuon sa pagtukoy sa bisa at kabuluhan ng paggamit ng *graphic organizer* bilang estratehikong interbensyon sa paglinang sa analitikal na pag-unawa ng sanaysay sa Filipino 8 ng mga respondenteng mag-aaral ng Sevilla National High School sa Lungsod ng Sevilla sa taong panuruan 2026-2027. Saklaw nito ang pagsusuri sa tatlong piling sanaysay na nakabatay sa Modelong Banghay Aralin sa Filipino 8 sa unang termino mula sa Kagawaran ng Edukasyon: ang “*Kartilya ng Katipunan ni Emilio Jacinto*”, “*Ang Dapat Mabatid ng mga Tagalog ni Andres Bonifacio*”, at “*Liwanag at Dilim ni Emilio Jacinto*”, sapagkat ang mga ito ay opisyal na itinakda sa kurikulum at sumasalamain sa kontekstong dapat linangin ng mga mag-aaral. Ang mga kompetensiyang nilinang naman ay maingat na pinili batay sa unang termino ng Gabay Pangkurikulum ng MATATAG Filipino 8 dahil ito ang mga kasanayang may direktang kaugnayan sa analitikal na pagsusuri na kailangang makamit ng mga mag-aaral, na nagtatalakay sa mga sumusunod na kasanayan: (1) Nasusuri ang mahahalagang kaisipan batay sa konteksto ng panahon, lunan, at may-akda; (2) Nasusuri ang mga elementong panlingguwistika gaya ng anyo, damdamin, himig, at wika; at (3) Nasusuri ang mga kultural na elemento tulad ng simbolo, wika, norms, pagpapahalaga, at arketipo.

Samantala, nilimitahan ang pag-aaral na ito sa lahat ng mga mag-aaral na nasa ikawalong baitang ng Sevilla National High School. Ito ay sapat upang makuha ang datos na nais masuri ng mananaliksik at ayon sa disenyo ng pananaliksik. Limitado rin ang pagsusuri sa tatlong nabanggit na kompetensi at hindi sumasaklaw sa lahat ng kasanayang pampagkatuto. Ang *graphic organizer* na ginamit ay limitado lamang sa tatlong uri: *classification table*, *tree diagram*, at *semantic map*, at hindi saklaw ang lahat ng posibleng uri ng biswal na representasyon. Pinili lamang ang mga nabanggit na *graphic organizer* sapagkat ang mga ito ay kumakatawan sa tatlong mahahalagang paraan ng biswal na organisasyon, ang pag-uuri ng impormasyon, paghahabi ng hirarkiyal na ugnayan, at pagbuo ng semantikong koneksyon na tuwirang nakatutulong sa paglinang ng analitikal na pag-unawa ng mga mag-aaral sa Filipino 8. Sa kabuoan, malinaw na ang pag-aaral ay limitado lamang sa pagtukoy sa bisa ng interbensyon sa paglinang sa analitikal na pag-unawa at sa saloobin ng mga mag-aaral hinggil sa paggamit nito, na nagsilbing pundasyon sa pagbuo ng pangunahing awtput na Pinagyamang Hulwarang Aralin para sa pagtuturo ng sanaysay sa Filipino 8.

Kahalagahan ng Pag-aaral - Naniniwala ang mananaliksik na ang mahahalagang resulta ng pag-aaral na ito ay maaaring maging lubos na makabuluhan at kapaki-pakinabang sa mga sumusunod:

- **Kagawaran ng Edukasyon.** Magsisilbi itong ebidensya sa bisa ng *graphic organizer* bilang interbensyon sa pagbasa sa pag-abot ng mga pamantayan ng MATATAG kurikulum. Maaaring gamitin ang pag-aaral bilang suporta sa mga programang gaya ng Hamon: Bawat Bata Bumabasa at *ARAL Program* upang mas mapalawak ang interbensyon sa literasiya.
- **Tagapamahala ng Paaralan.** Makatutulong ito sa pagpapatupad ng mga programang pang-akademiko tulad ng *Academic Recovery and Accessible Learning (ARAL)* at *Continuous Improvement Program*, at sa pagpapabuti ng kabuoang antas ng literasiya at pag-unawa sa Sevilla National High School. Dagdag

pa, ito ay magsisilbing batayan sa pagpili ng epektibong interbensyon sa pagtuturo ng Filipino upang mapataas ang kalidad ng pagtuturo at pagkatuto.

- **Guro.** Makatutulong ito upang mas epektibong ituro ang analitikal na pag-unawa, at paglutas sa mga hamon sa literasiya ng mga mag-aaral. Ang mabubuong pinagyamang hulwarang aralin ay maaaring gamitin ng ibang guro na may mag-aaral na nakararanas din ng mababang antas ng pag-unawa sa pagbasa.
- **Mag-aaral.** Magsisilbi itong tulay upang mapadali ang kanilang pagsusuri at pag-unawa sa mga masalimuot na sanaysay. Sa tulong ng *graphic organizers*, mas mahahasa ang kanilang analitikal na pag-iisip at kakayahang mag-organisa ng mga ideya, na nagreresulta sa mas malalim na pag-unawa at mas mataas na pagganap sa asignaturang Filipino.
- **Mananaliksik.** Magbibigay ito ng konkretong ebidensya sa bisa ng paggamit ng *graphic organizer* bilang interbensyon na magsisilbing mahalagang hakbang sa pagpapabuti ng kakayahan ng mananaliksik bilang isang guro ng Filipino. Sa pamamagitan ng paglalapat ng mga estratehikong interbensyon tulad ng *graphic organizer*, higit na mahahasa ang kasanayan sa pagsusuri, pagbuo, at pagpapatupad ng mga estratehiyang panturo sa Filipino.
- **Mananaliksik sa Hinaharap.** Ang pag-aaral na ito ay magsisilbing gabay o sanggunian sa mga susunod na pag-aaral na may kaugnayan sa literasiya at analitikal na pag-unawa, paggamit ng *graphic organizer*, at pagtuturo ng Filipino sa antas ng sekondarya. Maaari nilang palawigin ang paggamit ng *graphic organizers* sa iba pang anyong pampanitikan o iba pang antas ng baitang.

2. Metodolohiya

Disenyo ng Pag-aaral - Sa pag-aaral na ito, ginamit ang *quasi-experimental one-group pre-test post-test* na disenyo upang masuri ang bisa at epekto ng interbensyon. Sa disenyo na ito, sinuri ang pagganap ng mga respondante bago at pagkatapos ang interbensyon (Capili & Anastasi, 2024). Nagsimula ito sa *pre-test* para malaman ang paunang pagganap ng mga mag-aaral, sinundan ng interbensyong *graphic organizer*, at pagkatapos ay ang *post-test*. Tinutukan ng disenyong ito na obserbahan ang mga pagbabago sa isang grupo bago at pagkatapos ng isang interbensyon (Loayon & Navare, 2025). Ang epekto ng interbensyon ay ipinapalagay mula sa pagkakaiba ng resulta ng pauna at panghuling pagganap (Capili & Anastasi, 2024). Sa konteksto ng pag-aaral na ito, nakatutok ito kung ang interbensyong *graphic organizer* ay makatutulong sa paglinang sa analitikal na pag-unawa ng sanaysay sa Filipino 8.

Respondante - Ang mga kalahok sa pag-aaral na ito ay ang mga mag-aaral sa ikawalong baitang ng Sevilla National High School sa Taong Panuruan 2026-2027. Sa pag-aaral na ito, gamit ang *purposive sampling*, mayroong isang pangkat o seksyong naging kalahok, na binubuo ng dalawampung (28) mag-aaral. Ang paraang ito ay nagsasangkot ng sinadyang pagpili ng mga kalahok upang matugunan ang mga layunin nito sa pamamagitan ng pagtutok sa mga mag-aaral na tunay na nangangailangan ng interbensyon sa pag-unawa sa pagbasa (Loayon & Navare, 2025). Batay sa resulta ng *Philippine Informal Inventory (Phil-Iri)* noong 2025, sila ay mga mag-aaral na nakapagtala ng nakababahalang mababang porsyento ng pasadong marka kaya't sila ang naging pangunahing pokus ng *Academic Recovery and Accessible Learning (ARAL) Program* at *Continuous Improvement Project (CIP)* ng paaralan, na nagpapakita ng pangangailangan ng interbensyon at solusyon.

Instrumento ng Pananaliksik - Ang pangunahing instrumento na ginamit ng mananaliksik ay ang *teacher-made questionnaire* o talatanungan na idinesenyo upang masukat ang analitikal na pag-unawa ng mga mag-aaral sa tatlong piling sanaysay: ang “Kartilya ng Katipunan ni Emilio Jacinto”, “Ang Dapat Mabaitid ng mga Tagalog ni Andres Bonifacio”, at “Liwanag at Dilim ni Emilio Jacinto”. Ang mga tanong ay maingat na ibinatay sa mga kompetensi sa unang termino ng Filipino 8 sa ilalim ng MATATAG kurikulum, na nagtalakay sa pagsusuri sa mahahalagang kaisipan batay sa konteksto ng panahon, lunan, at may-akda; pagsusuri sa mga elementong

panlingguwistika gaya ng anyo, damdamin, himig at wika; at pagsusuri sa kultural na elemento tulad ng simbolo, wika, norms, pagpapahalaga at arketipo. Ang bawat kompetensi ay mayroong labinlimang (15) katanungan sa bawat akda. Ang mga katanungang ito ay nakatulong sa pagtukoy sa makabuluhang pagkakaiba sa paunang pagganap ng mga mag-aaral gamit ang tradisyonal na pagtuturo at panghuling pagganap matapos ang interbensyong *graphic organizer*.

Sa ikalawang bahagi naman, sinuri ang saloobin ng mga mag-aaral hinggil sa paggamit ng *graphic organizer* bilang estratehikong kagamitan sa paglinang sa kanilang analitikal na pag-unawa. Nilayon ng bahaging ito na matukoy ang epekto ng interbensyon sa pananaw ng mga mag-aaral. Bago ginamit ang talatanungan, ito ay isinailalim sa masusing balidasyon ng nilalaman sa tulong ng ekspertong tagapayo. Sa yugtong ito, tiniyak na ang bawat tanong ay malinaw, angkop, at nakabatay sa itinakdang kompetensi ng Filipino 8. Pagkatapos ng balidasyon, isinagawa ang *pilot testing* sa hiwalay na pangkat ng mga mag-aaral sa Baitang 8. Ang hakbang na ito ay nilayong suriin kung ang mga katanungan ay malinaw, nauunawaan, at angkop sa antas ng pag-unawa ng mga respondante. Dagdag pa rito, sa tulong ng dalubhasang tagapayo at istatistisyan, nasiguro na ang mga katanungan ay maayos, malinaw, at angkop sa antas ng mga mag-aaral at sa itinakdang kompetensi ng kurikulum.

Upang sukatin ang *internal consistency* ng talatanungan, ginamit ang *Kuder-Richardson Formula 20 (KR-20)*. Ayon nga kay Bobbitt (2022), ginagamit ito upang sukatin ang *internal consistency reliability* ng isang pasulit kung saan ang bawat tanong ay may dalawang posibleng kinalabasan lamang: tama o mali. Sa pagmamarka, ang tamang sagot ay may katumbas na isang puntos (1), samantalang ang maling sagot ay sero (0). Maliban dito, ginamit din ang *Cronbach's alpha* para sa ikalawang bahagi ng talatanungan. Ito ay ginamit upang suriin ang reyabilidad ng mga iskor ng pagsusulit at nagbigay ng numerikal na halaga na nagpapakita kung gaano kahusay ang ugnayan ng bawat aytem sa loob ng isang pagsusulit.

Gamit ang *Kuder-Richardson Formula 20 (KR-20)*, lumabas ang *coefficient* na 0.70249 sa Talatanungan 1 (Pagsusuri sa Mahahalagang Kaisipan), 0.72483 sa Talatanungan 2 (Pagsusuri sa Elementong Panlingguwistika), at 0.80007 sa Talatanungan 3 (Pagsusuri sa Elementong Kultural), na nagpahiwatig na ang instrumento ay may katanggap-tanggap na panloob na pagkakapare-pareho (*acceptable internal consistency*), kaya't maituturing itong sapat na maaasahan para sa pangangalap ng datos. Dagdag pa, para sa ikalawang bahagi ng talatanungan, nakuha ang *Cronbach's alpha* na 0.822 na nangangahulugang may mahusay na panloob na pagkakapare-pareho (*good internal consistency*), na nagpakita na ang mga aytem nito ay magkakaugnay at pare-parehong sumusukat sa kasanayang nilalayong tasahin.

Pamamaraan sa Pangangalap ng Datos - Sa pagsagawa ng pag-aaral na ito, naghanda at nagpasa ang mananaliksik ng *transmittal letter* sa punong-guro ng Sevilla National High School upang humingi ng pahintulot na maisagawa ang pananaliksik. Matapos aprubahan, nakipag-ugnayan ang mananaliksik sa mga kalahok na mag-aaral upang ipaliwanag ang layunin at kabuoang proseso ng pag-aaral. Pagkatapos nito, nagsagawa ang mananaliksik ng pagtuturo gamit ang tradisyonal na pamamaraan. Ito ay nagsimula sa paghahanda gaya ng pagpapakilala ng sanaysay, paghahawan ng sagabal, at paglalahad ng layunin. Kasunod, ang dugtungang pagbasa ng sanaysay at panghuli, ang pagtalakay sa nilalaman na binubuo ng pagpapaliwanag, pagtatanong, at paglalahom ng guro. Pagkatapos nito, tinasa ng mananaliksik ang paunang pagganap ng mga mag-aaral.

Matapos ang paunang pagtatasa, isinagawa ang pagtuturo gamit ang *graphic organizer* bilang interbensyon sa pamamagitan ng sumusunod na hakbang: Una, ang paghahanda. Pagkatapos, nagbigay ng *graphic organizer* ang guro gaya ng *classification table*, *tree diagram*, at *concept map*, at tinuruan ang mga mag-aaral sa wastong paggamit nito upang maging malaya sila sa pag-aayos ng impormasyon. Binigyan sila ng malinaw na panuto kung anong datos ang kinakailangan batay sa kompetensi at kung paano aayusin ang mga ito upang gabayan ang kanilang pagsusuri at buhayin ang kanilang inisyal na kaalaman hinggil sa paksa. Pangatlo, nagbigay ang guro ng sanaysay na babasahin at uunawain ng mga mag-aaral. Habang nagbabasa, ginamit nila ang *graphic organizer* sa pagtatala at pag-aayos ng impormasyon para sa pagbuo ng dayagram. Pagkatapos, isinapinal ang pagbuo ng *graphic organizer*. Matapos ang interbensyon, tinasa ng mananaliksik ang panghuling pagganap ng mga mag-aaral

sa paggamit ng *graphic organizer*.

Panghuli, winastuhan ng mananaliksik ang mga sagot ng mga kalahok at itinala ang mga nakuhang marka gamit ang *Microsoft Excel*, na kung saan ang tamang sagot ay may katumbas na isang puntos (1), samantalang ang maling sagot ay sero (0). Mula sa nakuhang resulta, kumonsulta ang mananaliksik sa isang istatistisyan upang masuri ang pauna at panghuling pagganap ng mga mag-aaral at matukoy kung may makabuluhang pagkakaiba sa pagganap bago at pagkatapos gamitin ang *graphic organizer*. Dagdag pa, sinuri din ang saloobin ng mga mag-aaral hinggil sa paggamit ng *graphic organizer*. Sinuri at binigyan ng interpretasyon ang mga nakuhang datos gamit ang angkop na *statistical tool*. Ang natuklasan ay nagsilbing pundasyon sa pagbuo ng pinagyamang hulwarang aralin sa pag-unawa ng sanaysay sa Filipino 8 na maaaring magsilbing gabay sa mga guro sa paggamit ng *graphic organizer* bilang epektibong estratehiya sa paglinang sa analitikal na pag-unawa ng mga mag-aaral ng sanaysay.

3. Resulta at Pagtatalakay

Sa bahaging ito, inilahad ang paunang pagganap ng mga respondenteng mag-aaral sa analitikal na pag-unawa ng sanaysay sa tatlong kompetensiyang sinuri: pagsusuri sa mahahalagang kaisipan, pagsusuri sa mga elementong panlingguwistika, at pagsusuri sa kultural na elemento ng sanaysay, gamit ang tradisyonal na pagtuturo.

3.1 Pagsusuri sa mahahalagang kaisipan ng sanaysay gamit ang tradisyonal na pagtuturo

Inilahad sa Talahanayan 1 ang paunang pagganap ng mga mag-aaral sa analitikal na pag-unawa ng sanaysay sa kompetensiyang pagsusuri sa mahahalagang kaisipan ng sanaysay batay sa konteksto ng panahon, luan, at may-akda, gamit ang tradisyonal na pagtuturo.

Talahanayan 1

Paunang Pagganap ng mga Mag-aaral sa Pagsusuri sa Mahahalagang Kaisipan ng Sanaysay

Deskripsyon	Frequency	Bahagdan	Mean Score	Mean Percentage Score	Average Mastery Level
Lubusang Pagkatuto	0	0%			
Malapit sa Tinatayang Pagkatuto	0	0%			
Patungo sa Pagkatuto	2	7.14%			
Katamtamang Pagkatuto	20	71.43%	7.1071	47.38%	Katamtamang Pagkatuto
Mababa ang Pagkatuto	6	21.43%			
Lubhang Mababa ang Pagkatuto	0	0%			
Talagang Walang Pagkatuto	0	0%			
KABUOAN	28	100%			

Leyenda: 0%-4%= Talagang Walang Pagkatuto, 5%-14%= Lubhang Mababa ang Pagkatuto, 15%-34%= Mababa ang Pagkatuto, 35%-65%= Katamtamang Pagkatuto, 66%-85%= Patungo sa Pagkatuto, 86%-95%= Malapit sa Tinatayang Pagkatuto, 96%-100%= Lubusang Pagkatuto

Makikita na ang paunang pagganap ng mga mag-aaral sa kompetensiyang ito ay nasa antas na **Katamtamang Pagkatuto**, kung saan malaking bahagi ng mga respondante (71.43%) ang nakaimbak sa nasabing antas at wala ni isa ang nakaabot sa *Lubusang Pagkatuto*. Kapansin-pansin rin na may mga naitalang mag-aaral (21.43%) na nasa mababang antas na *Mababa ang Pagkatuto*. Nagpahiwatig ito na bagama't may kakayahan ang mga mag-aaral na unawain ang pangkalahatang diwa ng sanaysay, hindi pa nila lubos na nasuri ang mas malalim na konteksto ng kasaysayan, luan, at intensyon ng may-akda.

Kung hindi matutugunan ang kahinaang ito, maaaring manatiling limitado ang kakayahan ng mga mag-aaral na unawain ang mas masalimuot at makasaysayang akdang pampanitikan sa mas mataas na baitang. Ipinahihiwatig nito ang pangangailangan ng biswal at estrukturadong estratehiyang pampagtuturo upang matulungan silang masuri hindi lamang ang mababaw na kahulugan kundi maging ang mas malalim na konteksto ng sanaysay na hindi lubos nakamit ng tradisyonal na pagtatalakay.

Ayon kina Amirova (2025) at Hidayat, et al. (2024), ang tradisyonal na pamamaraan, bagama't nagbibigay ng

malinaw na estruktura, ay kadalasang humahantong sa pasibong pagkatuto at pagmemorya lamang sa halip na malalim na pagsusuri, kaya nalilimitahan ang interaksyon at paglinang ng kritikal na pag-iisip. Kaayon din ito ng natuklasan ni Ade (2012) na ang karaniwang problema ng mga mag-aaral ay ang patuloy na kahirapan sa pagsusuri ng nilalaman at pag-unawa ng kahulugan ng binabasang teksto. Sa kabuoan, patunay ang datos na hindi pa sapat ang tradisyonal na pagtuturo upang lubusang malinang ang analitikal na kakayahan ng mga mag-aaral na suriin ang mahahalagang kaisipan ng sanaysay sa mas malalim na antas.

3.2 Pagsusuri sa elementong panlingguwistika ng sanaysay gamit ang tradisyonal na pagtuturo

Inilahad sa Talahanayan 2 ang paunang pagganap ng mga respondenteng mag-aaral sa analitikal na pag-unawa ng sanaysay sa kompetensing, pagsusuri sa mga elementong panlingguwistika ng sanaysay (anyo, damdamin, himig, at wika) gamit ang tradisyonal na pagtuturo.

Talahanayan 2

Paunang Pagganap ng mga Mag-aaral sa Pagsusuri sa Elementong Panlingguwistika ng Sanaysay

Deskripsyon	Frequency	Bahagdan	Mean Score	Mean Percentage Score	Average Mastery Level
Lubusang Pagkatuto	0	0%			
Malapit sa Tinatayang Pagkatuto	2	7.14%			
Patungo sa Pagkatuto	5	17.86%			
Katamtamang Pagkatuto	17	60.71%	7.7143	51.43%	Katamtamang Pagkatuto
Mababa ang Pagkatuto	4	14.29%			
Lubhang Mababa ang Pagkatuto	0	0%			
Talagang Walang Pagkatuto	0	0%			
KABUOAN	28	100%			

Leyenda: 0%-4%= Talagang Walang Pagkatuto, 5%-14%= Lubhang Mababa ang Pagkatuto, 15%-34%= Mababa ang Pagkatuto, 35%-65%= Katamtamang Pagkatuto, 66%-85%= Patungo sa Pagkatuto, 86%-95%= Malapit sa Tinatayang Pagkatuto, 96%-100%= Lubusang Pagkatuto

Batay sa datos, katulad ng naunang kompetensi, nasa antas ding **Katamtamang Pagkatuto** (7.7143 o 51.43%) ang paunang pagganap ng mga mag-aaral sa pagsusuri ng mga elementong panlingguwistika ng sanaysay, na may 60.71% ng mga respondenteng nakaimbak sa antas na ito. Nangangahulugan ito na katamtaman pa lamang ang kakayahan ng mga mag-aaral na kilalanin at unawain ang mga teknikal at malikhaing sangkap ng wika at estilo ng may-akda kung tradisyonal lamang na pagtuturo ang gagamitin. Bagama't may ilang mag-aaral na nakapagpakita ng kakayahang kilalanin ang mga elementong ito, walang sinumang nakaabot sa *Lubusang Pagkatuto* at may mga mag-aaral rin na nasa *Mababa ang Pagkatuto*. Ipinahiwatig nito na ang pagsusuri sa elementong panlingguwistika ay isang masalimuot na kasanayang nangangailangan ng higit pang biswal at estrukturadong gabay upang lubos na malinang, sapagkat kung hindi ito matutugunan, mananatiling nakatuon lamang sa mababaw na antas ng pag-unawa ang mga mag-aaral at maaaring hindi nila lubusang maunawaan ang mahahalagang konsepto ng teksto dahil sa kabiguan sa pag-unawa ng mga anyo, damdamin, himig, at wikang nakapaloob dito.

Ayon kina Bernales, Arbonida, at Balboa (2019), ang pagbasa ay hindi lamang simpleng pagkilala sa mga salita kundi isang aktibong proseso ng pag-unawa sa kahulugan ng binabasa, isang kasanayang hindi lubos na nalinang gamit ang tradisyonal na pagtuturo. Ayon nga kina Reyes at Santos (2021), ang paggamit ng istrategikong interbensyon sa anyo ng mga biswal na gabay, gabay na tanong, at makabuluhang aktibidad ay epektibong nakatutulong upang mas madaling matukoy ng mga mag-aaral ang pagbabago ng himig at damdamin sa teksto, na mag-aangat sa kanilang pasibong pagbasa tungo sa aktibong pagsusuri kung ito'y ilalapat bilang interbensyon. Sa kabuoan, ipinakita ng datos na katamtaman lamang ang kakayahan ng mga mag-aaral sa pagsusuri ng elementong panlingguwistika ng sanaysay sa ilalim ng tradisyonal na pagtuturo, kaya kailangan ng mas epektibong interbensyon upang ito'y mapaulad.

3.3 Pagsusuri sa kultural na elemento ng sanaysay gamit ang tradisyonal na pagtuturo

Ang Talahanayan 3 naman ay naglalahad ng paunang pagganap ng mga mag-aaral sa analitikal na pag-unawa ng sanaysay sa kompetensing, pagsusuri sa kultural na elemento (simbolo, wika, norms, pagpapahalaga at arketipo)

ng sanaysay batay sa konteksto ng panahon, gamit ang tradisyonal na pagtuturo.

Talahanayan 3

Paunang Pagganap ng mga Mag-aaral sa Pagsusuri sa Kultural na Elemento ng Sanaysay

Deskripsyon	Frequency	Bahagdan	Mean Score	Mean Percentage Score	Average Mastery Level
Lubusang Pagkatuto	0	0%			
Malapit sa Tinatayang Pagkatuto	4	14.29%			
Patungo sa Pagkatuto	3	10.71%			
Katamtamang Pagkatuto	18	64.29%	8.1429	54.29%	Katamtamang Pagkatuto
Mababa ang Pagkatuto	2	7.14%			
Lubhang Mababa ang Pagkatuto	1	3.57%			
Talagang Walang Pagkatuto	0	0%			
KABUOAN	28	100%			

Leyenda: 0%-4% = Talagang Walang Pagkatuto, 5%-14% = Lubhang Mababa ang Pagkatuto, 15%-34% = Mababa ang Pagkatuto, 35%-65% = Katamtamang Pagkatuto, 66%-85% = Patungo sa Pagkatuto, 86%-95% = Malapit sa Tinatayang Pagkatuto, 96%-100% = Lubusang Pagkatuto

Sa ikatlong kompetensi, bahagyang mas mataas kahit nananatili pa rin sa **Katamtamang Pagkatuto** (8.1429 o 54.29%) ang paunang pagganap ng mga mag-aaral, na may 64.29% na nakaimbak sa antas na ito. Bagaman may mga mag-aaral na nasa mataas na antas, may ilang mag-aaral na nasa *Mababa* at *Lubhang Mababa ang Pagkatuto*. Ipinakita nito na gamit ang tradisyonal na pagtuturo, mayroon nang katamtaman hanggang bahagyang mataas na kakayahan ang mga mag-aaral na kilalanin ang mga simbolo, norms, pagpapahalaga, at arketipong nakapaloob sa sanaysay, subalit hindi pa rin sapat upang lubos na maunawaan ng mga mag-aaral ang mas malalim na kahulugan nito. Kaya, malinaw ang pangangailangan ng estratehikong tulay tulad ng *graphic organizer* upang matulungan ang mga mag-aaral na himay-himayin ang mga kultural na elemento ng akda at maiugnay ang sinaunang pagpapahalaga sa kasalukuyang lipunan, dahil kung hindi, mananatiling mababaw lamang ang kanilang pag-unawa sa kultural na kahulugan ng akda.

Ayon kay Labrador (2020), ang klasikong panitikan, bagama't mahalaga sa paghubog ng makabayang kamalayan, ay maaaring mahirap unawain ng mga mag-aaral kung walang angkop na interbensyon, samantalang binigyang-diin naman ni Fabellar (2022) ang kahalagahan ng paglinang ng *higher-order thinking skills (HOTS)* sa pagbasa ng mga klasikong akda na may masalimuot na temang panlipunan. Sa kabuoan, ang paunang pagganap ng mga mag-aaral sa nasabing kompetensi ay nagpapakita ng pangangailangan ng mas epektibong pamamaraan ng pagtuturo upang maabot ang layunin ng kurikulum at mapalalim ang kanilang analitikal na pag-unawa sa sanaysay.

Sa pinagsama-samang resulta, ang paunang pagganap ng mga mag-aaral gamit ang tradisyonal na pagtuturo sa tatlong kompetensi, ay pare-parehong nasa antas na **Katamtamang Pagkatuto**. Bagama't may bahagyang pagkakaiba sa *mean percentage score* sa bawat kompetensi, kapansin-pansin na walang mag-aaral ang nakaabot sa antas na *Lubusang Pagkatuto*, at may mga naitalang mag-aaral sa mababang antas sa tatlong kompetensi. Pinatunayan nito na ang tradisyonal na pamamaraan ng pagtuturo, bagama't nagbibigay ng batayang kaalaman, ay hindi pa sapat upang lubusang malinang ang analitikal na pag-unawa ng mga mag-aaral sa sanaysay, kaya kinakailangan ang mas epektibo at estrukturadong interbensyon tulad ng *graphic organizer* upang malinang ang mga mag-aaral mula sa katamtamang antas patungo sa mas mataas na antas ng analitikal na pag-unawa.

3.4 Pagsusuri sa mahahalagang kaisipan ng sanaysay gamit ang *Graphic Organizer*

Inilahad sa Talahanayan 4 ang panghuling pagganap ng mga respondenteng mag-aaral sa analitikal na pag-unawa ng sanaysay sa kompetensiyang pagsusuri sa mahahalagang kaisipan ng sanaysay matapos gamitin ang interbensyong *graphic organizer*.

Makikita na tumaas ang antas ng pagganap ng mga mag-aaral sa pagsusuring ito tungo sa **Patungo sa Pagkatuto** (11.2857 o 75.24%) matapos ilapat ang *graphic organizer*, kung saan karamihan sa mga mag-aaral ay nasa ganitong antas. May mga mag-aaral din na nakaabot sa mas mataas na antas at wala nang naitalang mag-aaral

sa mababang antas ng pagkatuto. Nangangahulugan ito na nagkaroon na ng sapat na kakayahan ang mga mag-aaral na masuri ang mahahalagang kaisipan ng sanaysay, bagama't nangangailangan pa rin ng karagdagang paggabay at patuloy na pagsasanay upang maabot ang pinakamataas na antas ng analitikal na pag-unawa.

Talahanayan 4

Panghuling Pagganap ng mga Mag-aaral sa Pagsusuri sa Mahahalagang Kaisipan ng Sanaysay Gamit ang Graphic Organizer

Deskripsyon	Frequency	Bahagdan	Mean Score	Mean Percentage Score	Average Mastery Level
Lubusang Pagkatuto	2	7.14%			
Malapit sa Tinatayang Pagkatuto	8	28.57%			
Patungo sa Pagkatuto	11	39.29%			
Katamtamang Pagkatuto	7	25%	11.2857	75.24%	Patungo sa Pagkatuto
Mababa ang Pagkatuto	0	0%			
Lubhang Mababa ang Pagkatuto	0	0%			
Talagang Walang Pagkatuto	0	0%			
KABUOAN	28	100%			

Leyenda: 0%-4%= Talagang Walang Pagkatuto, 5%-14%= Lubhang Mababa ang Pagkatuto, 15%-34%= Mababa ang Pagkatuto, 35%-65%= Katamtamang Pagkatuto, 66%-85%= Patungo sa Pagkatuto, 86%-95%= Malapit sa Tinatayang Pagkatuto, 96%-100%= Lubusang Pagkatuto

Bukod dito, ang pagkakaroon ng mga mag-aaral sa antas na *Lubusang Pagkatuto* at kawalan ng mag-aaral sa mababang antas ay patunay na ang *graphic organizer* ay nakapagbigay ng malinaw na estruktura upang masuri ang mahahalagang kaisipan sa sanaysay. Ang biswal na representasyon ng mga ideya ay nakatulong sa mga mag-aaral na mas madaling matukoy ang sentral na kaisipan at maiugnay ito sa mas malalim na konteksto. Ang resultang ito ay nagpapatunay na dapat isama ang *graphic organizer* bilang mahalagang estratehiya sa pagtuturo ng Filipino 8, lalo na sa pagsusuri ng mahahalagang kaisipan ng sanaysay, upang lalo pang mapataas ang antas ng kanilang pagkatuto at mapataas ang pagganap ng mga mag-aaral sa naturang asignatura.

Ang pagbuting ito ay kaayon ng natuklasan nina Astuti (2020), na nagsaad na ang *graphic organizer*, bilang biswal na representasyon, ay tumutulong sa mga mag-aaral upang himay-himayin ang masalimuot na ideya tungo sa mas simpleng anyo na mas madaling maunawaan. Sa pamamagitan nito, mas madaling nahahati ang isang malawak na paksa patungo sa mas maliit na bahagi (Hardy, 2025). Pinatitibay pa ito ng pag-aaral nina Montecino, Colcol, at Balutos (2024) na nagsabing, ang kagamitang ito ay epektibo sa pagpapahusay ng analitikal na kakayahan at pagganap ng mga mag-aaral sa pagbasa. Sa kabuoan, ang makabuluhang pag-angat mula sa *Katamtamang Pagkatuto* tungo sa *Patungo sa Pagkatuto* ay nagpapatunay sa bisa ng *graphic organizer* bilang interbensyon sa pagpapalalim ng analitikal na kakayahan ng mga mag-aaral na suriin ang mahahalagang kaisipan ng sanaysay.

3.5 Pagsusuri sa elementong panlingguwistika ng sanaysay gamit ang *Graphic Organizer*

Inilahad naman sa Talahanayan 5 ang panghuling pagganap ng mga respondenteng mag-aaral sa analitikal na pag-unawa ng sanaysay sa kompetensing, pagsusuri sa mga elementong panlingguwistika ng sanaysay matapos gamitin ang *graphic organizer*.

Makikita sa Talahanayan 5 na umangat din ang pagganap ng mga mag-aaral sa pagsusuri ng elementong panlingguwistika tungo sa antas na ***Patungo sa Pagkatuto*** (10.0714 o 67.14%), at wala nang naitala sa mababang antas. Bagama't mapapansin na karamihan sa kanila ay nasa *Katamtamang Pagkatuto*, hindi naman nalalayo ang bilang nito sa nakaabot sa *Patungo sa Pagkatuto*. Dagdag pa, ang presensya ng mga mag-aaral sa antas na *Malapit sa Tinatayang Pagkatuto* at *Lubusang Pagkatuto* ay patunay na ang *graphic organizer* ay nakapagbigay ng malinaw na biswal na estruktura upang masuri ang masalimuot na aspetong panlingguwistika. Ipinakita nito na ang biswal na representasyon ng *graphic organizer* ay nakatulong sa mga mag-aaral na mas madaling matukoy ang anyo ng sanaysay, maunawaan ang damdamin at himig ng may-akda, at masuri ang paggamit ng wika sa kabuoang mensahe ng akda. Subalit, nangangailangan pa rin ng higit na paggabay upang makamit ang mas mataas na antas ng analitikal na pag-unawa.

Talahanayan 5

Panghuling Pagganap ng mga Mag-aaral sa Pagsusuri sa Elementong Panlingguwistika ng Sanaysay Gamit ang Graphic Organizer

Deskripsyon	Frequency	Bahagdan	Mean Score	Mean Percentage Score	Average Mastery Level
Lubusang Pagkatuto	2	7.14%			
Malapit sa Tinatayang Pagkatuto	3	10.71%			
Patungo sa Pagkatuto	11	39.29%			
Katamtamang Pagkatuto	12	42.86%	10.0714	67.14%	Patungo sa Pagkatuto
Mababa ang Pagkatuto	0	0%			
Lubhang Mababa ang Pagkatuto	0	0%			
Talagang Walang Pagkatuto	0	0%			
KABUOAN	28	100%			

Leyenda: 0%-4%= Talagang Walang Pagkatuto, 5%-14%= Lubhang Mababa ang Pagkatuto, 15%-34%= Mababa ang Pagkatuto, 35%-65%= Katamtamang Pagkatuto, 66%-85%= Patungo sa Pagkatuto, 86%-95%= Malapit sa Tinatayang Pagkatuto, 96%-100%= Lubusang Pagkatuto

Ipinahiwatig nito na sa patuloy na paggamit ng *graphic organizer*; maaaring lalo pang mapataas ang kakayahan ng mga mag-aaral na suriin ang estilo at tono ng iba't ibang uri ng panitikan sa hinaharap. Kaya, ang paglipat mula sa tradisyonal na pamamaraan tungo sa mga interaktibo at biswal na estratehiya ay kritikal upang mapabilis ang pag-unlad ng masteri ng mga mag-aaral at matugunan ang mga pangkasanayang pamantayan sa Filipino 8. Ito ay sinang-ayunan ng natuklasan nina Manoli at Papadopolou (2012), kung saan binigyang-diin na ang biswal na representasyon ay nakatulong upang mas madaling maipakita ang ugnayan ng iba't ibang elemento ng teksto, kasama na ang estilo at tono nito. Sinuportahan din ito ni Cala (2019) at nina Castillo, et al. (2024), na nagpatunay na ang *graphic organizer* ay nakatulong sa mas malalim na antas ng pagsusuri gaya ng “*analysis*” at “*thinking beyond*,” at sa mas madaling pagbuo ng makabuluhang koneksyon sa pagitan ng mga pangungusap at talata, na direktang nauugnay sa pagsusuri ng elementong panlingguwistika ng isang teksto. Sa kabuoan, ipinakita ng datos ang makabuluhang pagbuti sa kakayahan ng mga mag-aaral na suriin ang mga elementong panlingguwistika ng sanaysay matapos gamitin ang *graphic organizer* bilang estratehiyang pampagtuturo. Samakatuwid, ang paggamit ng *graphic organizer* ay dapat isama bilang mahalagang estratehiya sa pagtuturo ng Filipino, lalo na sa pagsusuri ng mga elementong panlingguwistika ng sanaysay.

3.6 Pagsusuri sa kultural na elemento ng sanaysay gamit ang Graphic Organizer

Inilahad naman sa Talahanayan 6 ang panghuling pagganap ng mga respondenteng mag-aaral sa analitikal na pag-unawa ng sanaysay sa kompetensiyang pagsusuri sa kultural na elemento ng sanaysay matapos gamitin ang *graphic organizer*.

Talahanayan 6

Panghuling Pagganap ng mga Mag-aaral sa Pagsusuri sa Kultural na Elemento ng Sanaysay Gamit ang Graphic Organizer

Deskripsyon	Frequency	Bahagdan	Mean Score	Mean Percentage Score	Average Mastery Level
Lubusang Pagkatuto	3	10.71%			
Malapit sa Tinatayang Pagkatuto	7	25.0%			
Patungo sa Pagkatuto	8	28.57%			
Katamtamang Pagkatuto	10	35.71%	10.7857	71.9048%	Patungo sa Pagkatuto
Mababa ang Pagkatuto	0	0%			
Lubhang Mababa ang Pagkatuto	0	0%			
Talagang Walang Pagkatuto	0	0%			
KABUOAN	28	100%			

Leyenda: 0%-4%= Talagang Walang Pagkatuto, 5%-14%= Lubhang Mababa ang Pagkatuto, 15%-34%= Mababa ang Pagkatuto, 35%-65%= Katamtamang Pagkatuto, 66%-85%= Patungo sa Pagkatuto, 86%-95%= Malapit sa Tinatayang Pagkatuto, 96%-100%= Lubusang Pagkatuto

Makikita sa datos na gaya ng naunang dalawang kompetensi, umangat sa **Patungo sa Pagkatuto** (10.7857 o 71.90%) ang pagganap ng mga mag-aaral sa pagsusuri ng kultural na elemento matapos ang interbensyon, at wala nang naitala sa mababang antas. Bagama't ang karamihan sa mga mag-aaral ay nasa antas na **Katamtamang**

Pagkatuto, ang katotohanang may mga mag-aaral na nasa mataas na antas gaya ng *Malapit sa Tinatayang Pagkatuto* at *Lubusang Pagkatuto* ay nagdulot ng makabuluhang pag-angat sa pangkalahatang antas ng pagganap ng mga mag-aaral. Malinaw itong patunay na ang *graphic organizer* ay nakatulong upang lubos na maunawaan ng mga mag-aaral ang malalim na kahulugan ng mga simbolo, norms, pagpapahalaga, at arketipong nakapaloob sa akda. Ipinahiwatig nito na sa tuluy-tuloy na paggamit ng interbensyon, mas lalong mapapalalim ang pag-unawa ng mga mag-aaral sa kultural na yaman ng panitikang Filipino, na mahalaga sa paghubog ng kanilang pagpapahalagang pambansa. Dagdag pa, ang paglipat mula sa tradisyonal na pagtalakay patungo sa mga interaktibo at biswal na estratehiya ay epektibong paraan upang mapataas ang akademikong pagganap ng mag-aaral.

Ayon kay Estelita (2025), ang paggamit ng estratehikong interbensyong materyal ay isang mabisang paraan upang mapaunlad ang komprehensyon sa pagbasa, samantalang binigyang-diin naman nina Reyes at Santos (2021) na ang mga biswal na gabay ay nakatulong sa pagpapataas ng komprehensyon dahil ginagawa nitong mas madaling maiugnay ang abstrakto at kultural na konsepto sa konteksto ng panahong isinulat ang sanaysay. Sa kabuoan, ang makabuluhang pagbuti sa analitikal na pag-unawa ng mga mag-aaral na suriin ang kultural na elemento ng sanaysay ay nagpatibay na ang paggamit ng mga makabagong interbensyon ay kritikal sa matagumpay na pagtuturo ng mga sanaysay.

Sa pinagsama-samang resulta, ipinakita ng datos ang makabuluhang pag-angat ng pagganap ng mga mag-aaral sa lahat ng tatlong kompetensi matapos gamitin ang *graphic organizer* na pare-parehong nasa antas na ***Patungo sa Pagkatuto***, kasabay ng pagkakaroon na ng mga mag-aaral sa antas na *Lubusang Pagkatuto* sa bawat kompetensi, at ng ganap na pagkawala ng bilang ng mag-aaral sa mababang antas ng pagkatuto. Pinatunayan nito na epektibong nakatulong ang biswal at estrukturadong katangian ng *graphic organizer* upang himay-himayin ng mga mag-aaral ang masalimuot na konsepto ng sanaysay at mapataas ang antas ng kanilang analitikal na pagsusuri sa tatlong kompetensi.

3.7 *Pagkakaiba sa pauna at panghuling pagganap ng mga respondenteng mag-aaral sa analitikal na pag-unawa ng sanaysay*

Sa bahaging ito, inilahad ang resulta ng *paired-samples t-test* upang matukoy kung mayroon bang makabuluhang pagkakaiba sa pauna at panghuling pagganap ng mga respondenteng mag-aaral sa analitikal na pag-unawa ng sanaysay bago at pagkatapos gamitin ang *graphic organizer*. Nilayon ng bahaging ito na sagutin ang haypotesis ng pag-aaral (H_0) na nagsasaad na walang makabuluhang pagkakaiba sa pauna at panghuling pagganap ng mga mag-aaral, gamit ang antas ng kahalagahan na $\alpha=0.05$. Batay sa isinagawang *paired-samples t-test*, makikita sa Talahanayan 7 na may makabuluhang pagtaas ng *mean score* ng mga mag-aaral ***mula sa Katamtamang Pagkatuto tungo sa Patungo sa Pagkatuto*** sa lahat ng tatlong kompetensi matapos ang interbensyon. Dahil ang *p-value* ay mas mababa sa 0.001, na mas mababa pa sa itinakdang antas ng kahalagahan na 0.05 sa lahat ng tatlong kompetensi, tinanggihan ang *null hypothesis* (H_0), kaya't napatunayang may makabuluhang pagkakaiba sa pauna at panghuling pagganap ng mga mag-aaral.

Talahanayan 7

Pagkakaiba sa Pauna at Panghuling Pagganap ng mga Respondenteng Mag-aaral sa Analitikal na Pag-unawa ng Sanaysay

Variable	Mean Score	Degrees Of Freedom	T-Value	P-Value	Decision	Interpretation
KOMPETENSI 1						
Pauna	7.1071	27	7.74	<0.001	Reject Null	Significant
Panghuli	11.2857					
KOMPETENSI 2						
Pauna	7.7143	27	5.39	<0.001	Reject Null	Significant
Panghuli	10.0714					
KOMPETENSI 3						
Pauna	8.1429	27	6.62	<0.001	Reject Null	Significant
Panghuli	10.7857					

Kapansin-pansin na ang Kompetensi 1 (pagsusuri sa mahahalagang kaisipan) ang may pinakamataas na *t-value* ($t=7.74$), na nagpahiwatig na ang *graphic organizer* ay may pinakamalaking epekto sa pagtulong sa mga mag-aaral na iugnay ang sentral na mensahe ng akda sa konteksto ng panahon, lunan, at may-akda. Bagama't bahagyang mas mababa ang *t-value* sa Kompetensi 2 (pagsusuri sa elementong panlingguwistika) $t=5.39$ at Kompetensi 3 (pagsusuri sa kultural na elemento) $t=6.62$, nananatiling matibay ang ebidensiya ng makabuluhang pagbabago sa lahat ng aspeto ng analitikal na pag-unawa. Patunay na hindi limitado sa isang partikular na kasanayan lamang ang bisa ng interbensyon kundi malawak itong nakaapekto sa iba't ibang dimensyon ng pagsusuri sa sanaysay. Magkakaiba man ang antas ng epekto sa bawat kompetensi, pare-pareho ang resulta na makabuluhan ang pagbabagong naganap sa pagganap ng mga mag-aaral sa lahat ng tatlong sinuring kompetensi. Nagbigay ito ng makatotohanang ebidensiyang istatistikal na ang paggamit ng *graphic organizer* bilang estratehikong interbensyon ay may makabuluhan at malinaw na epekto sa pagpapataas ng analitikal na pag-unawa ng mga mag-aaral.

Pinagtibay ng resultang ito ang natuklasan nina Loayon at Navare (2025), kung saan ipinakita ang malaking pagtalon ng *mean score* ng mga mag-aaral matapos ang interbensyon gamit ang *graphic organizer*, mula sa mababang *pre-test* tungo sa mas mataas na *post-test*. Sinuportahan din ito ni Imsa-ard (2022), kung saan nakakuha ng mas mataas na resulta ang grupong sumailalim sa interbensyon kumpara sa *control group*, na nagpatunay na ang *graphic organizer* ay nagdulot ng malaking pagbuti sa kinalabasan ng pag-unawa sa binasa. Sa kabuoan, ang makabuluhang pagkakaiba sa lahat ng tatlong kompetensi ay nagbigay ng makatotohanang ebidensiya na maaaring gamitin bilang batayan sa pagpili at pagpapatupad ng *graphic organizer* bilang bahagi ng estratehiya sa pagtuturo ng panitikan, sa halip na tradisyonal na pagtalakay lamang; sapagkat may potensyal itong umunlad ang analitikal na pag-iisip ng mga mag-aaral kapag binigyan ng angkop at estrukturadong estratehiya, na sa huli ay nakatulong hindi lamang sa asignaturang Filipino kundi maging sa iba pang larangan ng pagkatuto.

3.8 Saloobin ng mga respondenteng mag-aaral sa paggamit ng *Graphic Organizer* sa paglinang ng analitikal na pag-unawa ng sanaysay

Tinugunan ng huling bahaging ito ang ikaapat na tiyak na layunin ng pag-aaral na pagtukoy sa saloobin ng mga respondenteng mag-aaral sa paggamit ng *graphic organizer* bilang estratehiya sa paglinang ng kanilang analitikal na pag-unawa ng sanaysay. Nilayon ng bahaging ito na matukoy ang pananaw, damdamin, at reaksiyon ng mga mag-aaral matapos magamit ang interbensyon.

Talahanayan 8

Saloobin ng mga Respondenteng Mag-aaral sa Paggamit ng Graphic Organizer sa Paglinang ng Analitikal na Pag-unawa ng Sanaysay

Mga Pahayag	Mean	Interpretasyon
1. Ang paggamit ng <i>graphic organizer</i> ay nakatulong upang mas malinaw kong maunawaan ang nilalaman ng sanaysay.	4.61	Lubos na Sumasang-ayon
2. Sa pamamagitan ng <i>graphic organizer</i> , mas naging madali para sa akin ang pagsusuri ng mahahalagang kaisipan batay sa konteksto ng panahon, lunan, at may-akda.	4.39	Lubos na Sumasang-ayon
3. Nakatulong ang <i>graphic organizer</i> upang masuri ko ang mga elementong panlingguwistika (anyo, damdamin, himig, at wika) ng sanaysay.	4.32	Lubos na Sumasang-ayon
4. Ang paggamit ng <i>graphic organizer</i> ay nagbigay-daan upang mas maorganisa ko ang aking mga ideya habang nagbabasa.	4.25	Lubos na Sumasang-ayon
5. Mas naging kawili-wili at nakapagpukaw ng interes ang pag-aaral ng sanaysay dahil sa paggamit ng <i>graphic organizer</i> .	4.07	Sumasang-ayon
6. Nakatulong ang <i>graphic organizer</i> upang masuri ko ang mga kultural na elemento (simbolo, pagpapahalaga, norms, arketipo) sa sanaysay.	4.32	Lubos na Sumasang-ayon
7. Sa tulong ng <i>graphic organizer</i> , mas nalinang ang aking kakayahang mag-isip nang analitikal at magsuri ng mas malalim na ideya.	4.61	Lubos na Sumasang-ayon
8. Ang <i>graphic organizer</i> ay nakapagbigay sa akin ng mas malinaw na koneksyon sa pagitan ng dating kaalaman at bagong impormasyon.	4.50	Lubos na Sumasang-ayon
9. Mas naging madali para sa akin ang pagbubuod at pag-uugnay ng mga konsepto sa sanaysay gamit ang <i>graphic organizer</i> .	4.29	Lubos na Sumasang-ayon

10. Naniniwala ako na ang <i>graphic organizer</i> ay isang epektibong estratehiya sa pagtuturo ng analitikal na pag-unawa sa Filipino 8.	4.54	Lubos na Sumasang-ayon
OVERALL MEAN	4.39	Lubos na Sumasang-ayon

Leyenda: 1:00-1:80= Lubos na Hindi Sumasang-ayon, 1.81-2.60= Hindi Sumasang-ayon, 2.61-3.40= Katamtaman, 3.41-4.20= Sumasang-ayon, 4.21-5.00= Lubos na Sumasang-ayon

Batay sa Talahanayan 8, makikita na lubos na positibo ang saloobin ng mga mag-aaral sa paggamit ng *graphic organizer*, na may kabuoang *mean* na 4.39 (**Lubos na Sumasang-ayon**). Siyam sa sampung pahayag ang nakatanggap ng lubos na positibong interpretasyon, kung saan pinakamataas ang **Pahayag 1** (... nakatulong upang mas malinaw kong maunawaan ang nilalaman ng sanaysay.) at **Pahayag 7** (...mas nalinang ang aking kakayahang mag-isip nang analitikal at magsuri ng mas malalim na ideya.), na parehong may *mean* na 4.61. Sa kabilang banda, ang **Pahayag 5** lamang, hinggil sa antas ng interes at kawilihan, ang nakatanggap ng bahagyang mas mababang interpretasyong **Sumasang-ayon** (4.07), na siyang pinakamababa sa buong talahanayan.

Ipinahiwatig nito na may malakas na positibong pananaw ang mga mag-aaral sa praktikal na benepisyo ng *graphic organizer* sa pag-unawa ng teksto, lalo na sa aspeto ng paglilinaw ng nilalaman ng sanaysay, at paglinang sa kanilang kakayahang mag-isip nang analitikal na direktang kaugnay sa pangunahing layunin ng pag-aaral. Ang bahagyang mas mababang marka sa **Pahayag 5** ay maaaring nagpahiwatig na kailangan pang dagdagan ang mga makabagong paraan ng pagtuturo, tulad ng paglalapat ng mas malikhain o interaktibong bersyon ng *graphic organizer*, upang mas mapataas pa ang interes ng mga mag-aaral sa gawain. Ang lubos na positibong saloobin ito ay nagpatunay na hindi lamang epektibo ang *graphic organizer* sa paglinang sa analitikal na pag-unawa ng sanaysay, kundi tinatanggap din ito nang may pagpapahalaga bilang tunay na kapaki-pakinabang na kasangkapan sa pag-aaral na magpapataas ng kanilang akademikong pagganap. Kaya, hinihikayat ang patuloy na paggamit nito sa pagtuturo ng sanaysay at iba pang uri ng panitikan.

Kaayon nito ang natuklasan nina Cabello at Naparota (2025), kung saan binigyang-diin na ang saloobin ng mga mag-aaral ay may malaking kaugnayan sa kanilang interes, pagganap, at patuloy na pagkatuto. Gayundin, sinuportahan ito ni Stowe (2015), na nagpahayag na kapag natuto ang mga mag-aaral kung paano gamitin nang wasto at mahusay ang *graphic organizer*, mas malaki ang tiwala at positibong pananaw nila rito bilang kagamitan sa pag-aaral. Dagdag pa rito, binanggit nina Dicang at Molina (2023) na ang positibong saloobin sa pag-aaral ng Filipino ay maaaring humantong sa mas malalim na pag-unawa sa wika sa kognitibo at emosyonal na antas. Sa kabuoan, malinaw na ipinakita ng resulta na tinanggap ng mga mag-aaral ang *graphic organizer* bilang epektibo at makabuluhang kasangkapan sa kanilang pagkatuto, na sumusuporta sa mga naunang natuklasang makabuluhang pagtaas sa kanilang panghuling pagganap at pagtaas ng antas ng pagkatuto.

4. Kongklusyon

Ang paunang pagganap ng mga respondenteng mag-aaral sa analitikal na pag-unawa ng sanaysay gamit ang tradisyonal na pagtuturo ay nasa **Katamtamang Pagkatuto** sa lahat ng tatlong kompetensi. Walang mag-aaral ang nakaabot sa mataas na antas ng pagkatuto sa alinman sa tatlong kompetensi. Samantalang, matapos gamitin ang *graphic organizer*, ang panghuling pagganap ng mga mag-aaral ay umangat sa antas na **Patungo sa Pagkatuto** sa lahat ng tatlong kompetensi. Nagkaroon din ng mga mag-aaral na nakaabot sa pinakamataas na antas na **Lubusang Pagkatuto** sa bawat kompetensi, at wala nang mag-aaral ang napunta sa mababang antas ng pagkatuto. Samakatuwid, napatunayan na may makabuluhang pagkakaiba sa pauna at panghuling pagganap ng mga mag-aaral sa tatlong kompetensi. Ang *p-value* sa bawat kompetensi ay $< .001$, kaya't tinanggihan ang *null hypothesis* (H_0), at napatunayang epektibo ang *graphic organizer* bilang interbensyon. Dagdag pa, nagpakita ang mga mag-aaral ng lubos na positibong saloobin sa paggamit ng *graphic organizer*, na may kabuoang *mean* na 4.39 (**Lubos na Sumasang-ayon**). Pinakamataas ang kanilang pagsang-ayon sa paglilinaw ng nilalaman ng sanaysay at sa paglinang ng analitikal na pag-iisip, samantalang bahagyang mas mababa, bagaman positibo pa rin, ang kanilang saloobin sa antas ng interes at kawilihan sa gawain.

Batay sa mga natuklasan, napatunayan na ang *graphic organizer* ay nakatutulong sa paglinang sa analitikal na pag-unawa ng mga mag-aaral sa sanaysay sa Filipino 8. Ang makabuluhang pagtaas ng kanilang pagganap,

kasabay ng kanilang lubos na positibong saloobin, ay nagpatunay na ang purong tradisyonal na pagtuturo ay hindi sapat upang lubos na mahasa ang analitikal na kakayahan ng mga mag-aaral, at kailangan ng mas biswal at estrukturadong interbensyon upang mapataas ang antas ng kanilang pag-unawa. Dahil dito, ang paggamit ng *graphic organizer* ay nararapat isaalang-alang bilang mahalagang bahagi ng estratehiya sa pagtuturo ng panitikan sa Filipino 8.

Batay sa mga natuklasan at mga nabanggit sa kongklusyon, nabuo ng mananaliksik ang sumusunod na mga rekomendasyon:

1. Magsagawa ng pagsusuri at paunlarin ng mga guro ang kanilang umiiral na pamamaraan ng pagtuturo ng sanaysay, at unti-unting lumipat mula sa purong tradisyonal na diskusyon tungo sa mas biswal at estrukturadong pamamaraan upang matugunan ang limitasyon nitong nakita sa pag-aaral.

2. Isama at gamitin ang *graphic organizer* bilang pormal na bahagi ng estratehiya sa pagtuturo ng Filipino 8, partikular sa pagsusuri ng mga akdang may makasaysayan at masalimuot na konteksto upang matamo ang mga kasanayang pampagkatuto.

3. Gumamit ng mga inobatibong pamamaraan ng pagtuturo upang higit na maipamalas ang makabuluhang pagkakaiba sa pagganap ng mga mag-aaral sa analitikal na pag-unawa ng mga akdang pampanitikan tulad ng sanaysay.

4. Patuloy na gamitin at pagyamanin ang *graphic organizer* sa pamamagitan ng pagdaragdag ng mas malikhain at interaktibong bersyon nito upang maiangat ang interes at mahimok ang mga mag-aaral na gamitin ang estratehiya.

5. Mas mainam na gamitin ang nabuong Pinagyangang Hulwarang Aralin gamit ang *graphic organizer* bilang sanggunian o modelong materyal na gabay sa pagtuturo ng analitikal na pag-unawa ng sanaysay.

AI Use Disclosure - Gumamit ang mananaliksik ng *ChatGPT* bilang midyum na pantulong sa pagsasalin ng mga ideya at konsepto mula wikang Ingles tungo sa Filipino. Ang mga isinaling impormasyon ay sinuri, at nirebisa upang matiyak ang kawastuhan, kalinawan, at kaangkupan ng nilalaman sa kontesktong pag-aaral. Walang kumpidensyal o personal na datos ang inilagay sa *AI tools*. Ganap na pananagutan ng mananaliksik ang pagsusuri at pagwawasto ng lahat ng nilalamang ginamitan ng *AI*.

5. Mga Sanggunian

- Ade (2012). A study on students' difficulties in comprehending recount text: A case study at SMAN 1
- Amirova, N. (2025). Traditional vs. non-traditional teaching in secondary education: A comparative analysis, 1(3). <https://doi.org/10.69760/portuni.010309>
- Astuti, P. (2020). Using graphic organizer to improve the student's reading comprehension achievement. *Lexeme Journal of Linguistics and Applied Linguistics*, 2(2), 94. DOI:10.32493/ljlal.v2i2.9308
- Bernales, R., Arbonida, J., & Balboa, J. (2019). *Wika at Panitikan sa Makabagong Panahon*. Rex Book Store
- Bobbitt, Z. (2022). Kuder-Richardson formula 20 (Definition & Example). <https://www.statology.org/kuder-richardson-20/>
- Brandon, D. (2021). The importance of reading comprehension. Alabama Cooperative Extension System. <https://www.aces.edu/blog/topics/home-family-urban/the-importance-of-reading-comprehension/>
- Cabello, G.M. & Naparota, L. (2025). Saloobin ng mga mag-aaral sa pag-aaral ng asignaturang Filipino kaugnay sa akademikong performans ng mga Batsilyer ng Sekondaryang Edukasyon medyur ng Filipino sa Jose Rizal Memorial State University, Siocon Campus. *American Journal of Humanities and Social Sciences Research*, 9(4), pp 38-48. <https://www.ajhssr.com/wp-content/uploads/2025/04/E259043848.pdf>
- Cala, R.F. (2019). Integrating graphic organizers in lesson packages and its effect to students' levels of conceptual understanding. *International Journal of Secondary Education*, 7(4), 89. DOI:10.11648/j.ijssedu.20190704.11

- Capili, B. & Anastasi, J. (2024). An introduction to the quasi-experimental design (nonrandomized design). *National Library of Medicine*. <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC11741180/#R7>
- Castillo, A., et al. (2024). Improving the reading comprehension skills in English of the students using graphic organizer learning activities. *International Journal of Science and Management Studies*, 7(3). DOI: 10.51386/25815946/ijsms-v7i3p124
- Department of Education. (2019). Memorandum 173, s. 2019. https://www.deped.gov.ph/wpcontent/uploads/2019/11/DM_s2019_173-1.pdf
- Dicang, J. A., & Molina, A. R. (2023). Mga hamon sa epektibong paggamit ng wikang Filipino sa pagsasalita: Isang pagsusuri sa mga mag-aaral ng Baitang 6. *Cognizance Journal*, 5(1), 1–15.
- Estelita, C. (2025). Paglinang sa nabuong istrategikong interbensiyong material sa komprehensiyon sa pagbasa ng Noli Me Tangere, 14(12), pp. 21-33. DOI: 10.5861/ijrse.2025.25173
- Fabellar, J. S. (2022). Paglinang ng Higher-Order Thinking Skills sa Pagbabasa ng Panitikan. *Saliksik: Journal of Filipino Education*, 4(3), 91–104.
- Gumapac, Z., Quiño, M., Hubac, C.J. & Varona, F. (2025). Pagsusur isa mga salik na nakaaapekto sa komprehensyon ng mga mag-aaral sa Filipino 7. *American Journal of Humanities and Social Sciences Research*, 9(5), 88-99. <https://www.ajhssr.com/wp-content/uploads/2025/05/K259058899.pdf>
- Hardy (2025). What is a graphic organizer with examples. EdrawMax. <https://edrawmax.wondershare.com/graphic-organizer/what-is-graphic-organizer.html>
- Hidayat, R., Nugroho, I., Zainuddin, Z., & Ingai, T. A. (2024). A systematic review of analytical thinking skills in STEM education settings. *Information and Learning Sciences*, 125(7/8), 565-586. <https://doi.org/10.1108/ILS-06-2023-0070>
- Imsa-ard, P. (2020). Motivation and attitudes towards English language learning in Thailand: A large-scale survey of secondary school students. *rEFLections*, 27(2), 140-161. DOI:10.61508/refl.v27i2.247153
- Kendeou, P., Papadopoulos, T. & Spanoudis, G. (2015). Chapter 7-Reading comprehension and PASS Theory. ScienceDirect, 117-136. <https://www.sciencedirect.com/science/chapter/edited-volume/abs/pii/B9780124103887000075>
- Labrador, C. D. (2020). Mga Hamon sa Pagbabasa ng Noli Me Tangere ng mga Mag-aaral sa Sekundarya. *Panitik: Journal ng Panitikan at Wika*, 8(1), 23–38.
- Loayon, L. & Navare, C. (2025). Enhancing reading comprehension using graphic organizer: An intervention plan among grade 7 students. *EPRA International Journal of Multidisciplinary Research*. DOI: <https://doi.org/10.36713/epra22606>
- Manoli, P. & Papadopoulou, M. (2012). Graphic organizers as a reading strategy: Research findings and issues. *Scientific Research*, 3(3), 348-356. DOI:10.4236/ce.2012.33055
- Montecino, A., Colcol, G., & Baluyos, G. (2024). Paggamit ng graphic organizer sa pagpapahusay sa pagganap ng mga mag-aaral sa Filipino 10. *International Journal of Creative Research Thoughts*, 12(12). <https://www.ijert.org/papers/IJCRT2412475.pdf>
- OECD (2023). PISA 2022 Results (Volume I and II) - Country Notes: Philippines. https://www.oecd.org/en/publications/pisa-2022-results-volume-i-and-ii-country-notes_ed6fbcc5-en/philippines_a0882a2d-en.html
- Reading Rockets. (w.p.). Basics: Reading comprehension. Reading Rockets. <https://www.readingrockets.org/reading-101/reading-and-writing-basics/reading-comprehension>
- Reyes, A. M., & Santos, B. C. (2021). Istrategikong Interbensyon at Komprehensiyon sa Pagbasa ng mga Mag-aaral sa Junior High School. *Lathalain: Journal of Language Education*, 7(2), 88–99.
- Senate of the Philippines. (2023). MATATAG Curriculum of the Department of Education (DepEd). <https://legacy.senate.gov.ph/publications/LRS/Quick%20Notes/Ctte%20on%20Basic%20EdMATATAG%20curriculum%20%282%29.pdf>
- Stowe, M. (2015). Graphic organizers: Guiding principles and effective practices considerations packet. William & Mary Training & Technical Assistance Center. <https://education.wm.edu/centers/ttac/documents/packets/graphicorganizers.pdf>
- Teele, S. (2004). Overcoming barricades to reading: A multiple intelligences approach. Corwin Press. 281SSN

3028-126110.5281/zenodo.11487491/NIJSE.2024

World Bank; UNESCO. Philippines - Learning Poverty Brief 2024 (English). Learning Poverty Brief
Washington, DC: World Bank Group.

<http://documents.worldbank.org/curated/en/099090524085540633>